

Undervisningsministeriet
Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Sendt som e-mail:
uvaefu2@uvm.dk
Emnefelt: Eud-reform - j.nr. 012.85S.391
2. april 2014
6000-2/156136/LP

GL's svar til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Undervisningsministeriet har bedt om GL's bemærkninger til ovenstående lovforslag med svarfrist senest 4. april 2014.

GL støtter den politiske ambition om at skabe bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser. Heri ligger, at uddannelser og øvrige tiltag, der skal fremme ambitionen, bygger på kvalitet. Det er ledemotivet for de bemærkninger, GL fremfører nedenfor.

Eux

Som led i det samlede lovkompleks indgår bestræbelsen på at styrke udbuddet af eux. Konkret ved at etablere en særlig merkantil eux. GL støtter et styrket udbud af eux, men forudsætter, at det hviler på kvalitet og på en tydelig profiladskillelse i forhold til det merkantile gymnasiale udbud i hhx. Desværre er begge dele ikke opfyldt i lovforslaget:

Lærerkvalifikationer

Undervisningens kvalitet på gymnasialt niveau er bl.a. sikret ved de lovgivningsmæssige rammer, der konstituerer uddannelserne. Et væsentligt element i kvalitetssikringen er kravet til de faglige og pædagogiske kompetencer, lærerne skal besidde for at opnå adgang til at undervise i fag på gymnasialt niveau.

Med lovforslaget lægges der op til at bryde disse kompetencekrav. Det sker eksplicit i § 5, 9, 7 stk. 2, hvor det fremgår, at lærere med HD 2. del med nærmere fastlagt fagdidaktisk supplerings kan opnå undervisningskompetence i eux-forløb i relevante gymnasiale merkantile fag.

GL undrer sig over forslaget. Det bryder fundamentalt med den kvalitetssikring, der er kendetegnet for de krav til lærerkompetencer, der gælder for alle gymnasieuddannelser og undervisning på gymnasialt niveau.

Udgangspunktet er her, at man som lærer skal have erhvervet sig en kandidatgrad i den gymnasiale fagrække. For de erhvervsgymnasiale uddannelser gælder særlige krav på udvalgte erhvervsrettede fag. Her er hovedkravet relevant uddannelse af mindst 3 1/2 års varighed på universitet, handelshøjskole eller ingeniørhøjskole i kombination med 2 års relevant erhvervs erfaring.

Forudsætningen, om gymnasielæreres faglige baggrund i lange videregående uddannelser, bygger på, at lærerne på et forskningsbaseret grundlag besidder faglig viden i dybde og bredde, således at lærerne honorerer de bekendtgørelsesfastlagte faglige mindstekrav i de enkelte fag i den gymnasiale fagrække. Disse faglige mindstekrav garanterer på nationalt plan, at den enkelte lærer har erhvervet sig et fagligt niveau, der gør, at vedkommende kan løfte undervisningen i overensstemmelse med læreplanen for det enkelte fag på gymnasialt niveau. Dertil kommer i øvrigt, at langt hovedparten af gymnasielærere har praktiske erhvervs erfaringer fra tidligere ansættelser, før de påtager sig jobbet som gymnasielærere.

En HD er en toårig diplomuddannelse (120 ECTS), som niveaumæssigt ligger langt under de kompetencekrav, der er gældende for at kunne undervise i gymnasiale fag. Desuden fremgår det af lovbemærkningerne, at de fag, der principielt vil komme på tale for HD'ere at undervise i, vil blive præciseret i en senere ændring af pædagogikumbekendtgørelsen. Det er ikke alene uklart, men bidrager yderligere til undren.

Netop bestemmelserne om lærerkvalifikationer i udvalgte erhvervsrettede fag i de erhvervsgymnasiale uddannelser blev indført for at fastholde kvalitet og praksisnær erfaring i den erhvervsrettede, gymnasiale undervisning. Der er således ikke belæg for lovbemærkningernes påstand om, at man sikrer praksisnærhed i eux merkantil ved at udhule eksisterende kompetencekrav for gymnasielærere. Praksisnærheden eksisterer allerede for disse gymnasielærere, der både har en relevant teoretisk uddannelsesbaggrund og altså en praktisk relevant erhvervs erfaring af mindst to års varighed.

GL skal derfor opfordre politikerne til at sikre, at krav til lærerkvalifikationer i de gymnasiale uddannelser fastholdes. Kvalitativt skal elever i eux merkantile forløb ikke stilles ringere i den merkantile gymnasiale undervisning end andre elever på tilsvarende niveau i de gymnasiale uddannelser.

Et kvalitativt godt eux-forløb opnås ved, at lærerne på det gymnasiale niveau toner deres undervisning i samspil med eud-lærerne, så eux-uddannelsens gymnasiale niveau flugter med det, der foregår i fagene på eud-delen. Kvalitet opnås således ved styrket samspil mellem eud-lærere og gymnasielærere; ikke ved at slække på kompetencekrav for gymnasielærere i eux merkantil.

GL noteter sig i lovbemærkningerne, at åbningen for HD 2. del ikke vil give generel undervisningskompetence i de gymnasiale uddannelser.

Eux's profil

For GL er det vigtigt, at en merkantil eux i profil adskiller sig fra hhx. Ellers vil eleverne ikke kunne overskue forskellene i de to udbud, og vi risikerer et unødvendigt uddannelsespolitisk overlap.

GL bemærker, at hovedprincippet i merkantil eux er, at de faglige udvalg får mulighed for at udforme de enkelte uddannelser indenfor den ramme, der generelt er skitseret i lovforslaget. Udgangspunktet er 1 års grundforløb, 1 års studiekompetencegivende undervisning og to år i hovedforløb. I omfang vil eux merkantil være sammenlignelig med antal fag og niveauer på hf. De nærmere og mere detaljerede bestemmelser vil fremgå senere i bekendtgørelsen. For GL er det afgørende, at der reelt bliver tale om sammenlignelighed i fag og niveauer på den studieforberevende del af eux merkantil.

GL er dog betænkelig ved den nyskabelse i eux, der vil gælde på den merkantile del. Det fremgår, at modellen giver eleverne mulighed for at stoppe efter den studiekompetencegivende del (2.år) med udstedelsen af et eux-bevis, som giver adgang til videregående uddannelse. Det fremgår ikke i lovbemærkningerne, hvilke uddannelser beviset giver adgang til, eller hvordan eux merkantil på to år - med et års studiekompetencegivende undervisning - adskiller sig fra den treårige hhx. Er der fx med eux merkantil tale om en hhx light?

GL mener, det er meget afgørende, at disse uklare punkter tydeliggøres yderligere i det lovforberedende arbejde.

Vejledning

GL slutter op bag de politiske målsætninger om at udfordre alle unge i deres uddannelsesvalg. Vi ser det som et positivt tiltag, at vurderingen af den unges uddannelsesparathed fremrykkes til 8. klasse. Men det er betænkeligt, at lovforslaget lægger op til, at hvis eleven har 4 eller derover i karaktergennemsnit i 8. klasse, er vedkommende fagligt erklæret uddannelsesparat og skal således ikke længere mødes af individuel vejledning og individuelt udfordres på sit uddannelsesvalg. Reelt betyder det, at UU'ernes vejledningsressourcer fremover skal koncentreres om de 20 procent i folkeskolen, som skønnes ikke uddannelsesparate efter 8.klasse.

Det er en prioritering, der ikke hænger sammen med politiske ambitioner om at styrke vejledningsindsatsen og generelt at udfordre også de såkaldt stærke unge i deres valg af ungdomsuddannelse.

Endelig hæfter GL sig ved, at der indføres obligatoriske introduktionskurser i 8. klasse i form af vejlednings- og undervisningsforløb. Kurserne skal obligatorisk omfatte introduktion til en erhvervsuddannelse eller en erhvervsgymnasial uddannelse, men altså ikke en almen gymnasial uddannelse. Det undrer GL, at der uddannelsespolitisk foretages denne forskelsbehandling i de obligatoriske introduktionskurser

Økonomi

GL konstaterer, at reformen samlet koster 3,6 mia. kr. i perioden 2014-2020. En stor del af disse omkostninger er ufinansierede. Det drejer sig om 1,6 mia. kr. i samme periode. Ressourcer, som - aftalepartierne på forhånd mener - kan findes ved at frigøre et økonomisk potentiale gennem en analyse af den samlede institutionsøkonomi og uddannelsesadfærd på ungdomsuddannelsesområdet m.v.

De økonomiske konsekvenser for Ungdommens Uddannelsesvejledning er vanskelige at vurdere, da lovforslaget lægger op til at fjerne en række opgaver for UU'erne. Men om reduktionen i mængden af opgaver står mål med økonomien, er uklart. Hvis dette ikke er tilfældet, er der betydelig risiko for, at det yderligere vil svække omfanget og kvaliteten af den vejledning, der skal bidrage til at hjælpe de unge med at træffe uddannelsesvalg på oplyst grundlag ud fra et samlet overblik over mulighederne i uddannelsessystemet.

Med venlig hilsen
Annette Nordstrøm Hansen
Formand for GL